LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. liepos 23 d. Nr. 21RE-655
(AG-442/06-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (Komisijos posėdžio pirmininkė), Edvardo Juciaus ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo T. L. skundą atsakovei akcinei bendrovei „Via Lietuva“ dėl akcinės bendrovės „Via Lietuva“ 2025 m. gegužės 14 d. rašto Nr. duomenys neskelbtini panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (tretieji suinteresuoti asmenys: Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, I. L., Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos).

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas T. L. (toliau – ir pareiškėjas) skundu prašo Komisijos panaikinti atsakovės akcinės bendrovės „Via Lietuva“ (toliau – ir Bendrovė) 2025 m. gegužės 14 d. raštą Nr. duomenys neskelbtini (toliau – Raštas) kaip neteisėtą individualų administracinį aktą, prieštaraujantį Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsniui, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsniui (Komisijos pastaba: 10 straipsniui), STR 2.06.04:2014 6 lentelės aiškinimui bei proporcingumo principui, ir įpareigoti atsakovę iš naujo ir individualiai įvertinti pareiškėjo prašymą įrengti nuovažą į sklypą (unik. Nr. duomenys neskelbtini), atsižvelgiant į alternatyvių sprendimų neįgyvendinamumą dėl bendrasavininkų nesutikimo; eismo intensyvumo lygį; faktinį nuovažų tankumą kelio ruože; STR taikymo išimtis mažo intensyvumo keliams.

Pareiškėjas skunde nurodo, jog Raštu atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymą įrengti nuovažą į žemės sklypą (unikalus Nr. duomenys neskelbtini), motyvuojant atstumu tarp nuovažų pagal Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. D1-933 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – ir Reglamentas), 6 lentelę. Pareiškėjas jau trečią kartą kreipėsi į AB „Via Lietuva“ dėl nuovažos įrengimo (pirminis kreipimasis – 2022 m. rugsėjo 30 d.; paskutinis – 2025 m. balandžio 14 d.). Alternatyvios prieigos per gretimą sklypą (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) negalimumas yra teisinių kliūčių, o ne subjektyvaus bendrasavininkų nesutarimo pasekmė. Minėtas sklypas yra bendrosios dalinės nuosavybės objektas, kurio viena iš bendrasavininkių yra Šilutės rajono savivaldybė. Pastaroji yra perdavusi dalį sklypo panaudos pagrindais viešajai įstaigai, kuri principingai atsisako sudaryti naudojimosi tvarką. Dėl to nėra galimybės naudotis šiuo įvažiavimu. Ši kliūtis yra objektyvi ir patvirtina, kad alternatyvi nuovaža per minėtą sklypą negali būti laikoma realia ar įgyvendinama alternatyva. Pagal viešai matomus Regia ir ortofoto duomenis, minėtoje kelio atkarpoje nuovažos įrengtos dažniau nei kas 100 metrų, todėl institucijos motyvacija taikyti šį atstumą šiuo atveju yra selektyvi ir neproporcinga. Pareiškėjas faktiškai apžiūrėjo ginčo kelio atkarpą ir atliko preliminarius atstumų matavimus. Remiantis vizualine apžiūra ir faktiškai surinktais duomenimis, nustatyta, kad nuovažos įrengtos dažniau nei kas 100 metrų. Šie duomenys šiuo metu nėra oficialiai patvirtinti matininko aktu, tačiau atspindi objektyviai stebimą situaciją. Esant Komisijos ar teismo prašymui,

pareiškėjas yra pasirengęs savo sąskaita inicijuoti faktinės situacijos fiksavimą, kurį atliktų nepriklausomas kvalifikuotas matininkas, siekiant užtikrinti tikslią ir objektyvią duomenų analizę.

Pagal Regia ortofotografinius sluoksnius bei Lietuvos automobilių kelių direkcijos (toliau – ir LAKD) atvirus eismo intensyvumo duomenis, ginčo ruožas nėra priskirtinas didelio intensyvumo kelių kategorijai. Tai yra rajoninės reikšmės kelias, einantis per kaimišką vietovę be pramoninių ar viešojo transporto mazgų. Dėl reikšmingai sumažėjusio vietos lankytojų srauto buvo panaikintas maršrutinio autobuso tvarkaraštis, kas savaime įrodo faktinį šio kelio apkrovos sumažėjimą. Todėl bet koks formalus Reglamento 6 lentelės ribojimų taikymas ginčo atkarpai – be eismo intensyvumo vertinimo – prieštarauja proporcingumo principui ir negali būti laikomas pagrįstu. Pagal Reglamento 6 lentelę C kategorijos keliams taikomas minimalus atstumas 100 m. Nors Reglamentas imperatyviai neišskiria atvejų dėl mažo intensyvumo, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos (toliau – Ministerija) 2022 m. pozicijoje nurodoma galimybė atlikti individualų vertinimą esant objektyvioms sąlygoms. Šiuo metu objektyvių galimybių pateikti oficialų dokumentą ar nuorodą į minėtą Ministerijos poziciją pareiškėjas neturi. Ministerijos 2022 m. pozicija dėl STR taikymo mažo intensyvumo keliuose šioje byloje minima tik kaip bendrojo konteksto dalis ir nėra laikoma prejudicinę galią turinčiu šaltiniu ar skundo reikalavimus pagrindžiančiu įrodymu. Pareiškėjas savo reikalavimus grindžia tik Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnio, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 8 straipsnio ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikos (Nr. A502-1605/2012 ir kt.) nuostatomis bei faktinėmis aplinkybėmis. LVAT byloje Nr. A502-1605/2012 išaiškinta, kad teisės naudotis nuosavybe apribojimai turi būti vertinami proporcingai ir atsižvelgiant į visas faktines aplinkybes. Seimo kontrolieriaus praktikoje taip pat ne kartą pažymėta, kad institucijos, vertindamos nuovažų įrengimo prašymus, neturėtų apsiriboti formaliais pagrindais, kai faktinės aplinkybės rodo, kad prieiga prie nuosavybės yra eliminuota. Komisijos Klaipėdos skyriaus 2023 m. kovo 27 d. sprendimu analogiškoje situacijoje institucija įpareigota pakartotinai nagrinėti nuovažos klausimą būtent dėl to, kad bendrasavininkai atsisakė sudaryti sąlygas naudotis esama nuovaža.

Atsakovė ne kartą atsisakė derinti nuovažos įrengimą, formaliai remdamasi tuo pačiu argumentu dėl 100 m atstumo reikalavimo, tačiau kiekvieną kartą pakartojo tą pačią poziciją be individualaus vertinimo ir neatsižvelgdama į papildomai pateiktus faktus bei teisės argumentus, į servituto negalimumą dėl bendrasavininkų valios; faktinio nuovažų tankumo kelio atkarpoje; Ministerijos 2022 m. išaiškinimų dėl Reglamento lankstumo esant mažam eismo intensyvumui. Tiek 2025 m. kovo 20 d., 2025 m. balandžio 14 d., tiek 2025 m. gegužės 14 d. raštuose išdėstyti teiginiai sutampa beveik pažodžiui, kas leidžia pagrįstai kelti klausimą, ar atsakovė vykdė pareigą įvertinti individualias aplinkybes, kaip reikalauja VAĮ 8 straipsnis. Atsakovės elgesys neatitinka viešojo administravimo veiksmingumo, atsakingumo ir gero administravimo principų, šis neveiksnumas formaliai atsisakant tenkinti pagrįstą prašymą yra pakankamas pagrindas skundžiamą raštą panaikinti kaip neteisėtą.

Atsakovė atsiliepime prašo Komisijos pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą arba bylą nutraukti.

Atsiliepime paaiškino, jog 2022 m. rugsėjo 30 d. Bendrovė (rašto gavimo metu AB „Via Lietuva“ pavadinimas buvo valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija) per Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinę sistemą gavo Šilutės rajono savivaldybės prašymą suderinti žemės sklypo (unikalus Nr. duomenys neskelbtini), esančio duomenys neskelbtini (toliau – Ginčo žemės sklypas) formavimo ir pertvarkymo projekto sprendinius. 2022 m. spalio 4 d. raštu Nr. 2-14822 atsakovė nepritarė projekto sprendiniams ir pateikė pastabą. 2025 m. sausio 16 d. atsakovė gavo V. Š. prašymą dėl leidimo įsirengti nuovažą nuo valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 2201 Priekulė-Sakučiai-Ventė į žemės sklypą unikalus Nr. duomenys neskelbtini. 2025 m. sausio 24 d. raštu Nr. 2-25-1028 Bendrovė atsisakė išduoti sąlygas naujos nuovažos įrengimui prašyme nurodytoje vietoje. 2025 m. kovo 20 d. Bendrovė gavo pareiškėjo prašymą dėl nuovažos įrengimo, kurio netenkino 2025 m. balandžio 9 d. raštu Nr. 2-25-5016. 2025 m. balandžio 14 d. Bendrovė gavo pareiškėjo raštą „Dėl 2025-04-09 rašto (Nr.6.6-2) atsakymo ir pakartotinio prašymo nagrinėjimo“. Skundžiamu 2025 m. gegužės 14 d. raštu Nr. duomenys neskelbtini atsakovė atkreipė dėmesį, kad pareiškėjas tapačiu prašymu kreipiasi pakartotinai

ir nurodė nekeičianti sprendimo dėl nuovažos negalimumo. Plačiąja prasme administracinėje byloje ginčas susiklostė dėl naujos nuovažos įrengimo nuo valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 2201 Priekulė-Sakučiai-Ventė į žemės sklypą Nr. duomenys neskelbtini. Šio ginčo objektą atsakovė akcentuoja dėl tos priežasties, jog klausimas dėl naujos nuovažos įrengimo galimybės buvo sprendžiamas dar nuo 2022 metų.

Pareiškėjas, kreipdamasis į Komisiją, aiškiai deklaruoja kreipimųsi kartotinumą. Sprendimas dėl naujos nuovažos negalimumo buvo išspręstas dar 2022 m. spalio 4 d. raštu Nr. 2-14822, o visiškai visi argumentai, kuriais grindžiamas 2025 m. balandžio 14 d. pareiškėjo prašymas, buvo nurodyti ir atsakovės argumentuotai išnagrinėti dar iki skundžiamo sprendimo priėmimo, t. y. 2022 m. spalio 4 d. raštu Nr. 2-14822, 2025 m. sausio 24 d. raštu Nr. 2-25-1028 ir 2025 m. balandžio 9 d. raštu Nr. 2-25-5016. Todėl skundžiamu sprendimu – informacinio pobūdžio 2025 m. gegužės 14 d. raštu įformintas sprendimas kreipimąsi laikyti pakartotiniu, pateiktos aiškios nuorodos į ankstesnius pareiškėjo kreipinius ir AB „Via Lietuva“ raštus, kuriais pastarieji buvo išnagrinėti. Nurodytos aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad pareiškėjas kreipėsi į atsakovę su pakartotiniu prašymu dėl naujos nuovažos nuo valstybinės reikšmės rajoninio kelio įrengimo. Jame nebuvo nurodyta jokių papildomų esminių aplinkybių, susijusių su prašomos nuovažos įrengimu. Atsakovė rašte į pakartotinį prašymą tiesiog išdėstė informaciją, prašymo dėl sąlygų išdavimo nuovažai įrengti iš esmės nenagrinėjo, nepriėmė jokio administracinės procedūros sprendimo, kuris galėtų būti ginčijamas administraciniame procese. Šis atsakymas nesukelia pareiškėjams jokių teisinių pasekmių. Tokiu atveju skundžiamas informacinio pobūdžio raštas negali būti savarankiškas administracinės bylos dalykas ir byla turėtų būti nutraukta.

Pareiškėjas skundu Komisijai skundžia Bendrovės 2022 m. spalio 4 d. raštu Nr. 2-14822, 2025 m. sausio 24 d. raštu Nr. 2-25-1028 ir 2025 m. balandžio 9 d. raštu Nr. 2-25- 5016 įformintus sprendimus. Atitinkamai šio sprendimo apskundimo terminas baigėsi. Tokiu būdu pareiškėjas į Komisiją kreipėsi praleidęs apskundimo terminą.

Atsakovės raštų turinys patvirtina, kad pareiškėjo keliamas naujos nuovažos galimumo klausimas buvo sprendžiamas individualiai. Deja, pareiškėjo nurodytos aplinkybės (pvz., istoriškai susiklostęs užstatymas ginčo vietoje, esamų nuovažų į kitus žemės sklypus, skaičius, tankis ar eismo intensyvumas) neleidžia ignoruoti imperatyvaus teisinio reguliavimo – šiuo atveju minimalių atstumų tarp nuovažų. Atsakovė visas pareiškėjo nurodytas ginčo situaciją individualizuojančias aplinkybes įvertino ir argumentuotai dėl jų reikšmės pasisakė. Pagal Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3 (toliau – KTR), 162 punktą, nuovažos nuo valstybinės reikšmės automobilių kelių gali būti rengiamos tik tada, kai nėra kitų techninių ir teisinių patekimo (įvažiavimo ir išvažiavimo) būdų į šalia kelio esančius ar planuojamus objektus. Nepagrįstas pareiškėjo argumentas, kad nėra kito būdo (kelio) patekti į pareiškėjo sklypą ir pareiškėjas neįrodė esant tokių sąlygų, dėl kurių nebūtų techninės ir teisinės galimybės susiplanuoti įvažiavimo iš kitos pusės nei valstybinės reikšmės kelias. Pareiškėjo sklypas ribojasi su daug aplinkinių sklypų, todėl yra plačios galimybės nusistatyti privažiavimą prie Sklypo servituto keliu. Atsakovė eilę kartų pareiškėjui siūlė patekimą į ginčo žemės sklypą planuoti (organizuoti) per teisėtas (registruotas) nuovažas, bendradarbiaujant su kaimyninių sklypų savininkais, nustatant servitutą. 2025 m. balandžio 14 d. rašte atsakovė atkreipė dėmesį į ankstesnius siūlymus bei suformulavo papildomą siūlymą perkelti esamą (artimiausią) nuovažą į kaimyninį besiribojantį žemės sklypą, kurio bendrasavininkas (beje) yra pats pareiškėjas, ant pastarojo žemės sklypo ir ginčo žemės sklypo ribos, kad tokiu būdu bendra nuovaža būtų užtikrintas patekimas į abu sklypus. Ginčo žemės sklypas ribojasi su kitu žemės sklypu, kurio bendrasavininkas yra pareiškėjas ir egzistuoja akivaizdi alternatyva esamą nuovažą pertvarkyti (perkelti) taip, kad ji tarnautų patekimui į abu sklypus. Taip pat dėl esamo užstatymo yra galimybė nusistatyti servitutą tiek šiame, tiek ir kituose žemės sklypuose. Pareiškėjas šios alternatyvos (konkrečiai) bei servituto alternatyvos (iš esmės) galimybę neigia. Toks alternatyvų nepriimtinumas grindžiamas deklaratyviais teiginiais, juos įvardinat neproporcingu nuosavybės ribojimu. Nėra duomenų, kad servituto nustatymo alternatyva yra išnaudota, o susitarimas su bendrasavininkais dėl esamos nuovažos

pertvarkymo, kad ji tarnautų abiem sklypams, objektyviai neįmanomas. Be to, nėra objektyvių duomenų, kad pareiškėjas bent jau bandė šį siūlomą sprendinį realizuoti (pvz., kreipėsi į bendrasavininkus, supažindino juos su situacijos (projekto) sprendiniu ir pan.). Servitutas gali būti nustatomas ne tik sandoriu (šalių susitarimu), bet ir teismo sprendimu. Todėl ta aplinkybė, kad pareiškėjas tvirtina kalbėjęs su bendrasavininkais, tačiau negavęs pritarimo (sutikimo), nėra pakankama.

Pareiškėjo argumentai dėl jų teisių pažeidimo ar galimai skirtingo traktavimo atsižvelgiant į kitų nuovažų tame pačiame kelyje išsidėstymą, yra deklaratyvūs ir teisiškai nepagrįsti. Kitų nuovažų įrengimas nėra šios bylos dalykas, todėl vertinti šių aplinkybių kaip turinčių ryšį su nagrinėjama byla, nėra pagrindo. Skirtingi atstumai tarp nuovažų toje pačioje gyvenvietėje susiklostė dėl kintančio teisinio reguliavimo, todėl tai nereiškia, kad atsakovė leido įrengti nuovažas mažesniais atstumais nei numato teisės aktai. Iki 2008 m. KTR priėmimo, minimalūs atstumai tarp nuovažų nebuvo reglamentuoti, vėliau buvo taikomi KTR įtvirtinti minimalūs atstumai (valstybinės reikšmės rajoniniuose keliuose 100 m), o tik nuo 2019 m. balandžio 27 d. (pakeitus Reglamento 4 punktą) gyvenvietėse taikomi Reglamente nustatyti atstumai. Teisinio reglamentavimo, kuris sietų galimą naujos nuovažos įrengimą neišlaikant minimalaus atstumo su tuo, kad tame kelyje jau yra kitų nuovažų, įrengtų mažesniais atstumais, apskritai nėra ir jokia teisės norma, to nenumato. Įstatymų leidėjas aukščiau iškelia visuomenės interesą per prevencinių priemonių (šiuo atveju – nuovažų kiekio ribojimą, mažinimą) siekiant užtikrinti saugų eismą ir visuomenės saugumą, o ne kiekvieno piliečio asmeninį interesą ir patogumą (šiuo atveju – naujos nuovažos nuo valstybinės reikšmės kelio įrengimą). Šią išvadą patvirtina ir teismų praktika (Vilniaus apygardos administracinio teismo 2014 m. lapkričio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-4944-281/2014, Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus 2021 m. spalio 7 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. e2A-1781-577/2021 ir kt). Atsakovė nesutinka su pareiškėjo argumentais, jog ji eilę kartų nagrinėjo pareiškėjo prašymus, tačiau priimdavo tokius pačius sprendimus – neleisti įrengti (planuoti) naujos nuovažos, todėl neatliko individualaus aplinkybių vertinimo. Viena vertus, tai papildomas įrodymas, patvirtinantis, kad pareiškėjas teikė eilę tapačių prašymų, kurių tiek dalykas, tiek pagrindas sutapo. Kita vertus, toks teiginys yra akivaizdžiai melagingas. Objektyviai akivaizdu, kad tiek raštai, tiek argumentacija juose nėra tapati. Tokios išvados neleidžia daryti ir tai, kad atsakovė dėl ginčo klausimo laikėsi nuoseklios ir teisinį reguliavimą atitinkančios pozicijos.

Skundžiamas sprendimas yra tinkamai motyvuotas, jame nurodytas teisinis ir faktinis pagrindai, kitos administraciniams sprendimams įtakos turėjusios aplinkybės, pateikti motyvai yra aiškūs bei pakankami.

Komisijos narės, paskirtos pranešėja byloje, 2025 m. birželio 5 d. sprendimu Nr. P-359 į bylą trečiuoju suinteresuotu asmeniu įtraukta Ministerija atsiliepime prašo Komisijos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodė, kad atsakovė prisijungimo prie valstybinės reikšmės kelių sąlygas (toliau – prisijungimo sąlygos) išduoda vadovaudamasi Prisijungimo prie valstybinės reikšmės kelių sąlygų išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos susiekimo ministro 2024 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 3-277 „Dėl Prisijungimo prie valstybinės reikšmės kelių sąlygų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Aprašas) nuostatomis. Aprašo 5 punkte nustatyta, kad asmuo, pageidaujantis gauti prisijungimo sąlygas, prašymą kelio valdytojui turi pateikti per kelio valdytojo elektroninių paslaugų portalą paslaugos.vialietuva.lt. Aprašo 6 punkto papunkčiuose yra nustatyta, kokius reikalavimus turi atitikti pareiškėjų teikiami prašymai išduoti prisijungimo sąlygas. Susipažinus su prie skundo pridėtu pareiškėjo 2025 m. balandžio 14 d. raštu „Dėl 2025-04-09 rašto (Nr. (6.6)-2) atsakymo ir pakartotinio prašymo nagrinėjimo“ (toliau – Kreipimasis), matyti, kad juo buvo prašoma atsakovės „Nedelsiant iš naujo įvertinti mano situaciją individualiai, atsižvelgiant į faktinį teisinį alternatyvų nebuvimą.“ Ministerijos vertinimu, Kreipimasis, atsižvelgiant į tai, kad juo nebuvo prašoma išduoti prisijungimo sąlygas, taip pat nebuvo prašoma panaikinti ankstesnį atsakovės sprendimą dėl prisijungimo sąlygų neišdavimo ir priimti kitą sprendimą, negali būti laikomas prašymu išduoti prisijungimo sąlygas Aprašo nustatyta tvarka arba reikalavimu panaikinti atsakovės ankstesnį sprendimą, kuriuo buvo atsisakyta išduoti prisijungimo sąlygas, ir priimti naują sprendimą – išduoti

prisijungimo sąlygas, todėl atitinkamai ir skundžiamas Raštas (kuriuo buvo atsakytą į Kreipimąsi), įvertinus Rašto turinį, negali būti laikomas individualiu administraciniu aktu, sukėlusiu pareiškėjui teisines pasekmes, kadangi Rašte atsakovė išdėstė tik tai, kaip ji vertina konkrečią pareiškėjo nurodytą situaciją bei pateikė kitą su tuo susijusią informaciją.

Pareiškėjas skunde nurodo, kad dėl teisinių kliūčių nėra galimybės nustatyti servituto, jog prie sklypo, kurio unikalus Nr. duomenys neskelbtini (toliau – ir Sklypas), būtų galima privažiuoti per gretimą sklypą, kurio unikalus Nr. duomenys neskelbtini, tačiau nepateikia jokių objektyvių duomenų (dokumentų), patvirtinančių šį deklaratyvų teiginį. Servitutas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.124 straipsnio 1 dalimi gali būti nustatytas ne tik žemės sklypų savininkų susitarimu, bet taip pat ir teismo sprendimu, kai žemės sklypų savininkai dėl servituto nustatymo nesutaria. Be to, Ministerijai nėra žinoma, kokį Reglamento nuostatų taikymo išaiškinimą mini pareiškėjas, ir, ar tas išaiškinimas yra tokio turinio, kaip jį interpretuoja pareiškėjas.

Rašytiniuose paaiškinimuose (reg. 2025 m. birželio 16 d. Nr. 20R-1668) į Ministerijos atsiliepimą pareiškėjas nurodo, kad Ministerija faktiškai ignoruoja realiai įvykusį administracinį procesą, kuriame atlikti veiksmai: pareiškėjas 2022 m. rugsėjo 30 d. per Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinę sistemą (toliau – ŽPDRIS), projektu ZSFP-106409 pateikė oficialų prašymą, kuriuo aiškiai išreikštas tikslas – įrengti nuovažą į jam priklausantį sklypą (unikalus Nr duomenys neskelbtini) nuo valstybinės reikšmės kelio Nr. 2201 (Marių g., Ventė). Tai buvo ne neformalus kreipimasis, o tinkamai įregistruotas, elektroniniu būdu pateiktas oficialus prašymas, kuris buvo priimtas Bendrovės nagrinėjimui. Atsakovė 2022 m. spalio 4 d. raštu Nr. 2-14822 pateikė aiškų, kategorišką ir motyvuotą atsisakymą įrengti nuovažą, remdamasi Reglamento 6 lentelės nuostatomis. Šį administracinį pobūdį patvirtina ir vėlesnis atsakovės 2025 m. sausio 16 d. raštas Nr. RS/CDT/2025010014, kuriame institucija dar kartą patvirtino, jog prašymas buvo nagrinėtas būtent nuovažos įrengimo kontekste ir atmestas. Ministerija klaidingai teigia, kad pareiškėjas nepateikė prašymo išduoti „prisijungimo sąlygų“. Pareiškėjas pažymi, kad tokio pavadinimo dokumento atskirai neprašė, tačiau prašymo turinys buvo aiškus – įrengti nuovažą; administracinio akto esmę lemia turinys ir teisinės pasekmės, o ne dokumento pavadinimas, kaip tai patvirtina LVAT praktika. Institucija priėmė sprendimą atsisakyti nuovažos įrengimo, grindė jį konkrečiomis normomis – tai administracinis sprendimas, kuris ir yra šio ginčo objektas. Ginčas kyla būtent dėl šio sprendimo teisėtumo, o ne dėl to, kaip jis buvo suformuluotas. Ministerija nurodo, kad pareiškėjo prašymas neatitiko Aprašo reikalavimų. Šis argumentas yra teisiškai nepagrįstas, nes pareiškėjo prašymas pateiktas 2022 m. rugsėjo 30 d., t. y. gerokai anksčiau nei Aprašo įsigaliojimas; nei viena teisės norma nenumato Aprašo retroaktyvaus taikymo; toks taikymas pažeistų principą „įstatymas atgal negalioja“, patvirtintą ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje; net jei dokumente nebuvo pažodžiui frazės „prašau išduoti prisijungimo sąlygas“, tai nekeičia fakto, kad buvo prašoma suteikti teisę įrengti nuovažą ir sprendimas buvo priimtas. LVAT byloje Nr. A502-1605/2012 nurodyta, kad „Administracinio akto teisinę prigimtį lemia ne jo pavadinimas ar forma, bet tai, ar šis aktas sukelia teisines pasekmes asmeniui.“ Ši nuostata yra universali ir taikytina šiam ginčui. Šiuo atveju priimtas sprendimas atitinka Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 2 straipsnio 14 dalyje nustatytą administracinio akto sampratą. Ginčijamame Rašte aiškiai ir nedviprasmiškai pakartojamas ankstesnis atsisakymas leisti įrengti nuovažą, grindžiamas tais pačiais Reglamento reikalavimais. Taip pat atsisakoma pakartotinai individualiai vertinti situaciją. Šis sprendimas sukelia konkrečias teisines pasekmes – pareiškėjui ir toliau nesuteikiama teisė įsirengti nuovažą į jam priklausanti sklypą. Ministerijos siūlymas spręsti nuovažos klausimą servituto nustatymu per gretimą sklypą nėra šio ginčo dalykas ir neturi teisinio ryšio su skundžiamu administraciniu sprendimu. Be to, nėra jokio pagrindo teigti, kad toks sprendimas būtų greitesnis, efektyvesnis ar realiai įgyvendinamas, todėl šis argumentas vertintinas kaip bandymas perkelti viešojo administravimo institucijos atsakomybę privačiam asmeniui. Pareiškėjas pateikė oficialius LAKD duomenis, rodančius, kad kelio Nr. 2201 atkarpa Priekulė–Sakūčiai–Ventė (konkrečiai ruožas nuo Sakūčių iki Ventės) yra priskirta IV priežiūros lygiui, o tai reiškia mažą eismo intensyvumą (mažiau nei 1000 automobilių per parą). Šie duomenys pateikti per eismoinfo.lt ir yra įtraukti į bylos

priedus. Be to, duomenys neskelbtini gatvė, kuria būtų vykdomas privažiavimas prie Sklypo yra akligatvis, vedantis į Ventės ragą; jos dalis yra priskirta tik pėsčiųjų zonai, t. y. automobilių eismas čia ribotas arba draudžiamas. Jei 100 metrų atstumo reikalavimas tarp nuovažų yra laikomas absoliučiu, jis turi būti taikomas visiems žemės sklypų savininkams vienodai ir be išimčių. Tačiau šioje konkrečioje kelio atkarpoje matoma: faktiškai didesnis nuovažų tankumas nei leidžiama pagal Reglamentą; akivaizdus selektyvus taikymas, kai daliai sklypų savininkų leidžiama nukrypti nuo Reglamento reikalavimų, o pareiškėjui – kategoriškai atsisakoma net svarstyti individualias aplinkybes. Toks nevienodas teisinio reguliavimo taikymas pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnį, teisėtų lūkesčių principą, administracinio proceso nuoseklumo ir objektyvumo reikalavimus. Taip pat pažeisti teisinio aiškumo, proporcingumo, lygiateisiškumo, gero administravimo.

Rašytiniuose paaiškinimuose (reg. 2025 m. birželio 27 d. Nr. 20R-1776) į atsakovės atsiliepimą pareiškėjas nurodo, kad remiantis galiojančios Reglamento redakcijos, patvirtintos aplinkos ministro 2021 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. D1-103, turiniu ir struktūra, konstatuotina, kad atsakovės pozicija, grindžiama 100 metrų atstumo reikalavimo imperatyvumu, neatitinka nei Reglamento taikymo logikos, nei teisės normų aiškinimo principų. Reglamento 5 lentelės pastaba, 123.11 ir 123.13 punktai akivaizdžiai įrodo, kad Reglamentas nėra taikomas mechaniškai – priešingai, jis reikalauja kontekstinio vertinimo, atsižvelgiant į konkrečias faktines aplinkybes ir teisėtus interesus. Atsakovė šioje byloje ne tik neįvertino fakto, kad pareiškėjas neturi objektyvios galimybės patekti į jam priklausantį sklypą per kitą teritoriją, bet ir visiškai ignoravo Reglamento taikymo lankstumo logiką, atsisakydama inicijuoti individualų vertinimą. Šioje byloje keliamas klausimas ne dėl to, ar sprendimas buvo priimtas vadovaujantis Reglamentu, bet ar jis buvo priimtas atsižvelgiant į individualias faktines aplinkybes ir proporcingumo principą, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymai ir administracinė teisės doktrina.

Pareiškėjas jau pradiniame prašyme pateikė esminius duomenis apie faktinį fizinio privažiavimo nebuvimą, o vėlesniuose procesiniuose dokumentuose – ir objektyvius įrodymus (foto medžiagą, schemą, urbanistinę situaciją), leidžiančius aiškiai konstatuoti, kad realios alternatyvos patekti į nuosavybės objektą nėra. Šie faktai nėra deklaratyvūs – jie yra dokumentiškai pagrįsti.

Atsakovė nurodo, kad veikė vadovaudamasi Reglamentu. Šis argumentas pats savaime nėra pakankamas pagrindas atmesti prašymą, nes teisės aktų laikymasis neatskiria nuo pareigos juos taikyti konstituciškai pagrįstai. Viešojo administravimo subjektas privalo taikyti reglamentus ne formaliai, bet pagal jų turinį, paskirtį bei individualaus vertinimo pareigą. Tai ypač aktualu tuomet, kai sprendimas riboja asmens teisę naudotis nuosavybe. Atsakovė nepagrindė, kaip tiksliai buvo atliktas vertinimas dėl prieigos neįmanomumo ar disproporcijos tarp reglamentinės normos ir faktinės situacijos. Nesant tokios analizės, pareiškėjo teiginiai apie objektyvų priėjimo nebuvimą, disproporcinį ribojimą ir diskriminacinį Reglamento taikymą išlieka nepaneigti. Teismų praktikoje įtvirtinta, kad nuosavybės teisės apribojimai turi būti grindžiami ne vien norminiu pagrindu, bet ir individualiu faktiniu vertinimu. Šis aspektas atsakovės pozicijoje visiškai ignoruotas. Bet kokios nuorodos į procedūrinę tvarką, dokumentų pateikimo laiką ar formą negali būti vertinamos kaip pagrindas atsisakyti nagrinėti esminius skundo aspektus. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo formuojamą doktriną, procedūriniai aspektai negali paneigti teisės į veiksmingą teisinę gynybą. Pareiškėjo reikalavimas grindžiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnio apsauga ir proporcingumo reikalavimu, todėl jis turi būti nagrinėjamas iš esmės.

Atsakovė Reglamento reikalavimą, nustatantį minimalų 100 metrų atstumą tarp nuovažų taiko formaliai. Reglamentas nėra įstatymas, o žemesnės galios teisės aktas. Toks dokumentas pagal savo prigimtį turi būti taikomas sistemiškai, neatsietai nuo aukštesnio lygmens teisės šaltinių, ypač Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnio (nuosavybės apsauga), VAĮ 8 straipsnio (individualaus vertinimo pareiga), bei susiformavusios LVAT praktikos, kurioje aiškiai pabrėžiama, kad viešojo administravimo subjektai negali remtis vien normos buvimu, jei šios taikymas lemia neproporcingą teisės ribojimą. Reglamento redakcija, patvirtinta aplinkos ministro 2021 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. D1-103, numato aiškias lankstumo galimybes. Šioje situacijoje egzistuoja visa eilė faktorių, kurių

atsakovė nepaneigė ir neįvertino: Sklypas, į kurį prašoma įrengti nuovažą, neturi kito realaus priėjimo; eismo intensyvumas kelio atkarpoje yra objektyviai mažas (kelias priskiriamas IV priežiūros lygiui); nuovažos tame pačiame ruože įrengtos tankiau nei kas 100 m, o tai reiškia, kad STR reikalavimas jau yra taikytas lanksčiai kitiems subjektams.

Gretimas sklypas, per kurį siūloma pasiekti ginčo Sklypą, turi kelis bendrasavininkus, tarp jų – ir valstybės bei savivaldybės subjektus, kurių sutikimo prašymui įgyvendinti atsakovė nei inicijavo, nei dokumentavo. Nėra nei suderintų ketinimų, nei esamo servituto, nei teisinių prielaidų konstatuoti, kad servituto nustatymas būtų įgyvendinamas artimoje ateityje. Tokiu būdu teiginys, kad alternatyva „egzistuoja“, neturi jokio realaus faktinio ar teisinio pagrindo. Atsakovės teiginys, esą pareiškėjas turėtų „inicijuoti teisminį procesą dėl servituto“, neatleidžia viešojo administravimo subjekto nuo pareigos įvertinti realią situaciją. Servituto nustatymas teismo tvarka yra ilgas, nesavalaikis ir iš principo neprivalomas pareiškėjui kelias. Viešojo administravimo subjektas, priimdamas sprendimą, privalo remtis ne hipotetine, o faktine ir objektyvia situacija, todėl sprendimas, grindžiamas teisiniu spėjimu apie ateityje galbūt pasiektiną susitarimą su trečiaisiais asmenimis, negali būti laikomas pagrįstu. Atsakovė nepateikia jokios analizės, ar tariamai siūloma prieiga per gretimą sklypą būtų: techniškai įmanoma (kelio fizinis tinkamumas, reljefas, susikirtimų su inžinerinėmis komunikacijomis nebuvimas), atitiktų STR ir kitus saugumo reikalavimus, neprieštarautų miesto ar vietovės planavimo dokumentams. Tokia analizė, jeigu ji būtų atlikta, turėtų būti pateikta atsakovės sprendime, tačiau tokios analizės dokumente nėra. Tai reiškia, kad administracinis sprendimas buvo grindžiamas ne faktiniu vertinimu, o abstrakčia teisine konstrukcija, kuri realiomis sąlygomis negali būti įgyvendinta. Alternatyva netampa teisėta priemone riboti nuosavybės teisę, jei ji: nėra įgyvendinama (t. y. neatitinka „protingo pagrįstumo“ standarto); neužtikrina visaverčio naudojimosi nuosavybe (pvz., jei neleidžia laisvai privažiuoti, statyti transporto priemones, naudoti įvažiavimą visiems savininkams); reikalauja iš pareiškėjo teisiniu keliu per prievartą įgyti teisę, kuri jam turėtų būti suteikiama administraciniu būdu.

Pareiškėjas skunde aiškiai nurodė, jog toje pačioje kelio atkarpoje, kurioje yra jo sklypas, nuovažos įrengtos dažniau nei kas 100 metrų, todėl viešojo administravimo subjektas privalėjo į ją atsižvelgti, priimdamas sprendimą, kadangi tai rodo, kad ta pati Reglamento nuostata jau yra taikyta lanksčiai kitiems subjektams toje pačioje urbanistinėje aplinkoje. Pareiškėjas pateikė duomenis apie tai, kad ginčo kelias yra priskiriamas IV techninės priežiūros lygiui, kas reiškia objektą, kuriame transporto intensyvumas yra žemas, o eismo saugumo užtikrinimo poreikis ženkliai mažesnis. Atsakovė į šią aplinkybę neatsiliepia – nei ją paneigia, nei vertina, nei įtraukia į sprendimo motyvaciją. Tai reiškia, kad sprendimas grindžiamas vien norminiu pagrindu, tačiau neatitinka faktinės situacijos logikos. Atsakovė neanalizuoja galimybės taikyti Reglamento lankstumo nuostatas, kurios leidžia nukrypti nuo bendrųjų reikalavimų. Atsakovė savo poziciją grindžia tik tuo, kad nuovažos įrengimas neatitinka Reglamento formuluotės, tačiau taip ir nevertina, ar šis neatitikimas yra esminis, t. y. keliantis grėsmę eismo saugumui ar kitiems svarbiems viešojo intereso aspektams. Nėra pateikta nė vienos ekspertinės ar inžinerinės išvados, kad siūlomas nuovažos sprendinys būtų netinkamas.

Pareiškėjas prašo atsakovės aiškiai atsakyti, ar ji pritaria nuovažos suformavimui tik pareiškėjui priklausančio (ginčo objekto) sklypo teritorijoje, t. y. jo šiaurinėje dalyje, kaip tai buvo numatyta 2022 m. rugsėjo 30 d. žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekte, taikant veidrodinį principą. Tokiu atveju nuovaža nebūtų susijusi su gretimo sklypo teritorija, nebūtų skatinamas bendrasavininkų konfliktas, o sprendinys būtų realizuojamas tik pareiškėjo žemėje. Jeigu atsakovė tokiam sprendiniui nepritaria, prašytina aiškiai nurodyti: kada, kokia forma ir kokiais konkrečiais techniniais sprendiniais buvo siūlytas alternatyvus privažiavimo variantas, kokie dokumentai tai pagrindžia, ir ar šie sprendiniai buvo suderinti su pareiškėju. Jeigu atsakovė laikosi pozicijos, kad pareiškėjas turėtų naudotis servitutu per kaimyninį sklypą, prašytina taip pat aiškiai paaiškinti, kaip tokiu atveju turėtų būti teisiškai ir inžineriniu požiūriu traktuojama tarp sklypų esanti įsiterpusi valstybinės žemės juosta, kuri pagal savo statusą negali būti savavališkai naudojama privataus naudojimo tikslams be aiškaus sprendimo ir valstybinio subjekto sutikimo.

Visos atsakovės cituotos bylos, vieningai patvirtina viešojo administravimo subjektų pareigą priimti sprendimus vadovaujantis individualiu faktinių aplinkybių vertinimu, proporcingumu bei konstituciniu nuosavybės teisės apsaugos principu.

Ypatingą reikšmę šioje byloje įgauna faktinė aplinkybė, kurią atsakovė arba visiškai ignoruoja, arba vertina klaidingai. Tarp pareiškėjui nuosavybės teise priklausančio sklypo (unik. Nr. duomenys neskelbtini) ir gretimo sklypo, kuris pareiškėjui priklauso tik bendrosios nuosavybės teise (unik. Nr. duomenys neskelbtini), egzistuoja aiškiai identifikuojamas valstybinės žemės ruožas. Šis ruožas atitinkamoje vietoje sudaro nuo 1,62 m iki 4 m pločio juostą, kurią registrų duomenų pagrindu identifikavo matininkė V. Š. Tai reiškia, kad sklypai tiesiogiai nesiribodami paneigia esminį atsakovės pozicijos pamatą, kuriuo teigiama, jog pareiškėjas disponuoja „besiribojančiu sklypu“ ir todėl alternatyvaus privažiavimo klausimas yra „išsprendžiamas“. Pareiškėjas prašo šią aplinkybę vertinti kaip lemiamą ir faktinę situaciją iš esmės keičiančią, kuri ne tik paneigia alternatyvios nuovažos galimybės egzistavimą, bet ir įrodo, kad atsakovė iki šiol išvis neatliko objektyvios analizės, būtinos pagal jai įstatymais pavestas funkcijas. Pareiškėjas prašo: įpareigoti atsakovę AB „Via Lietuva“ pakartotinai išnagrinėti pareiškėjo 2024 m. gruodžio 4 d. prašymą dėl nuovažos įrengimo į jam nuosavybės teise priklausantį sklypą (unik. Nr. duomenys neskelbtini), atsižvelgiant į individualias faktines aplinkybes, proporcingumo principą bei Reglamento taikymo lankstumo galimybes. Pripažinti, kad atsakovės 2025 m. balandžio 9 d. ir 2025 m. birželio 14 d. sprendimai (raštai) buvo priimti nesivadovaujant Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje įtvirtintais principais ir neatlikus individualaus pareiškėjo situacijos vertinimo. Įpareigoti atsakovę pateikti aiškią poziciją dėl nuovažos formavimo ginčo sklypo šiaurinėje dalyje, pareiškėjui nuosavybės teise priklausančioje teritorijoje, arba pritarti 2022 m. rugsėjo 30 d. žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektui.

Komisijos narės, paskirtos pranešėja byloje, 2025 m. liepos 8 d. sprendimu Nr. 21RE-618 atsisakyta priimti pareiškėjo 2025 m. birželio 26 d. atsiliepime į atsakovės akcinės bendrovės „Via Lietuva“ atsiliepimą (Komisijoje užregistruota 2025 m. birželio 26 d. Nr. 20R-1776) įvardytus naujus reikalavimus nagrinėti Komisijoje šioje administracinėje byloje Nr. AG-442/06-2025. Šis pareiškėjo procesinis dokumentas, pateiktas el. paštu, laikomas rašytiniais paaiškinimais, o pareiškėjui minėtu sprendimu buvo išaiškinta jo teisė pateikti Komisijai naują skundą (naują(-us) reikalavimą(-us), kuris(-ie) nėra nagrinėjami Komisijos administracinėje byloje Nr. AG-442/06-2025), laikantis bendros skundams paduoti Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatytos tvarkos ir reikalavimų.

Atsakovė rašytiniuose paaiškinimuose (reg. 2025 m. liepos 7 d. Nr. 20R-1843) nurodo, kad tiek pareiškėjo pateiktus procesinius dokumentus, tiek (pirminį) skundą, tiek rašytinius paaiškinimus parengė dirbtinis intelektas. Komisijai pateikti akivaizdžiai pareiškėjo net netikrinti ir neredaguoti nurodytu būdu parengti procesiniai dokumentai. Tai lemia, kad pareiškėjo pateikti nelogiški, nesusiję su ginču ir dažnu atveju melagingi dirbtinio intelekto sugeneruoti argumentai.

Atsakovės atsiliepime į skundą išsamiai ir argumentuotai paaiškinta tiek tai, kokius reikalavimus įstatymų leidėjas kelia viešojo administravimo subjekto sprendimams, tiek pateiktas objektyvus pagrindimas, kad tuos reikalavimus pareiškėjo atžvilgiu priimti sprendimai atitinka. Atsakovės raštai yra tinkamai motyvuoti, juose nurodytas teisinis ir faktinis pagrindai, kitos administraciniams sprendimams įtakos turėjusios aplinkybės.

Kaip matyti iš atsakovės raštų, pareiškėjui ne tik argumentuotai atsisakyta leisti įrengti naują nuovažą, paaiškinant ginčo santykį reguliuojančius teisės aktus, objektyvių duomenų pagrindu argumentuojant, kuo ir kaip pareiškėjo situacija netenkina šio teisinio reguliavimo, bet ir suteikta papildoma administracinė paslauga, nurodant, kokiu būdu gali būti išspręstas jo keliamas patekimo į sklypą klausimas, nurodytos konkrečios legalių nuovažų vietos, pateikti siūlymai nurodant, per kuriuos sklypus (nurodyti identifikuojantys sklypų požymiai) gali būti nustatytas servitutas, pasiūlyta apsvarstyti esamos nuovažos perkėlimo bendram naudojimui galimybę. Todėl visiškai neaišku, kokio dar labiau individualaus vertinimo pageidavo pareiškėjas.

Pareiškėjo pateiktame procesiniame dokumente deklaruojamas konstitucinės vertybės (nuosavybės teisės) ribojimas nulemtas ne atsakovės sprendimų, o žemės sklypo formavimo procedūrų trūkumų. Atsakovė nėra atsakinga už žemės sklypų formavimą (šiuo atveju už tai, kad žemės sklypas suformuotas be patekimo į jį galimybės). Pareiškėjo pateiktame procesiniame dokumente tiesiog ignoruojamos ir iškraipomos atsakovės funkcijos, sudarant regimybę ir lūkestį, kad tai viešojo administravimo subjektas, kurio funkcija yra užtikrinti visų žemės sklypų savininkų patekimą į jų sklypus, tačiau tai nėra tiesa.

Atsakovė nesutinka su pareiškėjo procesiniame dokumente nurodytais argumentais, jog Bendrovės nurodyti alternatyvūs pateikimo į žemės sklypą būdai yra be įrodymų (nėra servituto, savininkų sutikimų ir pan.). Pareiškėjui nurodyta, kokiu būdu gali būti išspręstas jo keliamas patekimo į Sklypą klausimas, nurodytos konkrečios legalių nuovažų vietos, pateikti siūlymai nurodant, per kuriuos sklypus (nurodyti identifikuojantys sklypų požymiai) gali būti nustatytas servitutas, pasiūlyta apsvarstyti esamos nuovažos perkėlimo bendram naudojimui galimybę. Šiuo atveju vertinamo argumento analizė leidžia manyti, kad pareiškėjas turi lūkestį, jog servitutų nustatymu ir bendrasavininkų sutikimų gavimu bei pareiškėjo įtikinimu, kad toks (alternatyvus) patekimo būdas yra labai patrauklus ir racionalus turėjo pasirūpinti valstybinės reikšmės kelių valdytojas, o pareiškėjui beliktų tiesiog pasirinkti jam naudingesnį pasiūlymą, galbūt pasiūlymų atsisakyti ir reikalauti išspręsti jo patekimo problemą kitais būdais. Tačiau tai prieštarauja atsakovės funkcijoms ir teisiniam reguliavimui, kuri atsakovė nurodė atsiliepime į skundą ir kuriuo prašo vadovautis. Atsakovė nėra žemės sklypo (sklypų) savininkė, todėl pagal teisinį reguliavimą (CK 4.111 straipsnis) ji iš esmės negali ir nėra įgaliota trečiojo asmens naudai nustatyti servitutą ar įsiterpti į žemės sklypų bendrasavininkų santykius (CK 4.76 straipsnis). Pareiškėjas pagal nurodytą teisinį reguliavimą, taip pat ir pagal įrodinėjimo pareigą reguliuojančias teisės normas turėtų pagrįsti ir įrodyti, kad jokių alternatyvų realizavimas šiuo atveju yra objektyviai negalimas.

Pareiškėjo cituojamas teisinis reguliavimas nereguliuoja ginčo santykių (dėl nuovažų). Reglamento 123 straipsnyje reglamentuojami atstumai nuo uždarojo tipo antžeminių automobilių saugyklų, garažų, atvirojo tipo automobilių saugyklų, taip pat įvažiavimo/išvažiavimo vartų ir vėdinimo sistemos oro šalinimo angų. Atitinkamai 123.11, 123.13 punktuose nurodytos išimtys šalių ginčui neaktualios. Argumentas dėl Reglamento 5 lentelės reikšmės visiškai nelogiškas, nes tai viena vertus taip pat nesusijęs su ginčo santykiais, kita vertus, nepagrindžia pozicijos dėl Reglamento lankstumo ir juolab lankstumo būtent nuovažų (ne sankryžų, ne požeminių ar antžeminių aikštelių). Nagrinėjamu atveju nuovažų klausimas reglamentuotas Reglamento 29 punkte, 6 lentelėje, kur taip pat pateiktas baigtinis sąrašas išimčių.

Pareiškėjo nurodyta aplinkybė, kad tarp ginčo ir kaimyninio sklypų yra įsiterpusi laisvos žemės juosta nepaneigia, o papildomai patvirtina, kad galimybė perkelti nuovažą į naują vietą tarp dviejų sklypų tam, kad ji tarnautų abiem sklypams yra reali ir įgyvendintina net nesuvaržant sklypų daiktinių teisių. Dėl kitų rašytinių paaiškinimų argumentų Atsakovė neteikia atsikirtimų, kadangi nurodyti argumentai nebuvo pareiškėjo nurodyti ir atsakovės vertinami priimant pareiškėjo atžvilgiu sprendimus. Be to, dalis argumentų yra sugeneruota tokiu būdu, jog nėra galimybės identifikuoti jų ryšio su nagrinėjamu ginču, ar jiems suteikiamos prasmės.

Pareiškėjas atsiliepime į atsakovės rašytinius paaiškinimus (reg. 2025 m. liepos 8 d. Nr. 20R-1863) nurodo, kad teisės aktai nereglamentuoja procesinių dokumentų intelektinės kilmės reikalavimų. Atsakovės siūlymas pasinaudoti esama nuovaža ir nustatyti servitutą per gretimą sklypą buvo pateiktas visiškai neatsižvelgiant į faktinę aplinkybę, jog tarp ginčo sklypo (unik. Nr. duomenys neskelbtini) ir siūlomos nuovažos esantis „gretimas" sklypas (unik. Nr. duomenys neskelbtini), kuriuo siūloma naudotis, yra atskirtas įsiterpusiu valstybinės žemės ruožu, kas objektyviai eliminuoja fizinę galimybę realizuoti tokią prieigą. Atsakovė savo pozicijoje aiškiai nurodo, kad nėra atsakinga už situaciją, kai sklypas buvo suformuotas be tiesioginio patekimo į jį, kita vertus – aktyviai veikia kaip sprendimo formuotoja ir ribojančio administracinio akto priėmėja. Atsakovė tvirtina, kad Reglamento 6 lentelės reikalavimai dėl minimalaus 100 metrų atstumo tarp nuovažų yra griežtai privalomi ir neleidžia jokių nukrypimų ir tuo pačiu pripažįsta, jog toje pačioje kelio atkarpoje esama ir kitų nuovažų, kurių

tarpusavio atstumai yra mažesni, tačiau jų egzistavimą aiškina kintančiu reguliavimu. Atsakovė negali vienu metu tvirtinti, kad normos yra absoliučiai imperatyvios, ir tuo pačiu teisintis dėl neatitikimų, remdamasi lankstumo ar konteksto argumentu. Tai teisiškai nenuoseklu ir prieštarauja teisės aiškinimo vieningumo principui. Atsakovė rašytiniuose paaiškinimuose remiasi teismų praktika ir nurodo konkrečias bylas, tačiau ši praktika nėra taikoma faktiškai. Atsakovė saugaus eismo argumentą taiko kaip pagrindą neleisti nuovažos, tačiau turėtų analizuoti kaip įgyvendinti jį su saugos priemonėmis. Neįgyvendinus šios analizės, saugumo motyvas tampa formalios gynybos instrumentu, o ne realiu administraciniu kriterijumi. Atsakovė nurodo, kad „Pareiškėjo pateiktame procesiniame dokumente tiesiog ignoruojamos ir iškraipomos Atsakovės funkcijos, sudarant regimybę [...] kad tai viešojo administravimo subjektas, kurio funkcija yra užtikrinti visų žemės sklypų savininkų patekimą į jų sklypus, tačiau tai nėra tiesa“. Tuo pačiu metu atsakovė priima individualų administracinį aktą, kuriuo atmeta nuovažos įrengimą; taiko konkrečius Reglamento reikalavimus; formuluoja rekomendacijas (neįgyvendinamas) dėl alternatyvų. Tai nesuderinama su institucinio skaidrumo ir funkcijų aiškumo principais. Pareiškėjas 2025 m. birželio 26 d. rašytiniuose paaiškinimuose prašė atsakovės aiškiai atsakyti, ar ji pritaria nuovažos suformavimui tik pareiškėjui priklausančio (ginčo objekto) sklypo teritorijoje, t. y. jo šiaurinėje dalyje, kaip tai buvo numatyta 2022 m. rugsėjo 30 d. žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekte, taikant veidrodinį principą; atsakyti, kada, kokia forma ir kokiais konkrečiais techniniais sprendiniais buvo siūlytas aukščiau paminėtuose punktuose minimas ir grafiškai pavaizduotas privažiavimo variantas, kokie dokumentai tai pagrindžia, ir ar šie sprendiniai buvo suderinti su pareiškėju. Nepaisant to, atsakovė 2025 m. liepos 4 d. rašytiniuose paaiškinimuose į nė vieną iš šių klausimų neatsakė. Toks neveikimas turi būti vertinamas kaip tiesioginis VAĮ 8 straipsnio 1 dalies pažeidimas, kuris įpareigoja instituciją veikti aiškiai, proporcingai, pagrįstai ir laikantis individualaus vertinimo principo. Tokie veiksmai taip pat sudaro pagrindą vertinti atsakovės poziciją kaip formalią, procedūriškai ydingą ir neatitinkančią gero viešojo administravimo principų. Atsakovė savo 2024 m. birželio 14 d. atsiliepimo 31–32 punktuose ne tik žodžiu išreiškė, jog nuovažos vietos „perkėlimo galimybė galėtų būti svarstytina“, bet ir pridėjo schemą, kurioje grafiškai – geltonos juostos pavidalu – pažymėta alternatyvi nuovažos lokacija, esanti tarp sklypų, t. y. valstybinėje žemėje. Šis vizualus siūlymas patvirtina, kad pati atsakovė pripažįsta techninę ir eismo saugos prasme nuovažos įrengimo galimybę šioje kelio atkarpoje ir tai reiškia, kad Reglamento nuostatų, kuriomis atsakovė remiasi atmesdama pareiškėjo prašymą, taikymas nėra absoliutus, o sprendimai yra priklausomi nuo situacijos vertinimo. Pareiškėjas prašo Komisijos netaikyti atsakovės 2025 m. liepos 4 d. pateiktiems rašytiniams paaiškinimams procesinio dokumento statuso ir nepriimti jų kaip reikšmingos pozicijos ginčo sprendimui iš esmės.

Komisijos narės, paskirtos pranešėja byloje, 2025 m. liepos 8 d. sprendimu Nr. 21RE-618 netenkintas pareiškėjo 2025 m. liepos 7 d. procesinis prašymas nepriimti atsakovės akcinės bendrovės „Via Lietuva“ 2025 m. liepos 4 d. rašytinių paaiškinimų (Komisijoje užregistruota 2025 m. liepos 7 d. Nr. 20R-1843) į šią administracinę bylą Nr. 442/06-2025.

Komisijos pirmininko pavaduotojos 2025 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. P-426 į bylą trečiuoju suinteresuotu asmeniu įtraukta I. L. atsiliepimo nepateikė.

Komisijos pirmininko pavaduotojos 2025 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. P-426 į bylą trečiuoju suinteresuotu asmeniu įtraukta Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT) prašo Komisijos sprendimą priimti vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir suformuota aktualia teismų praktika bei visapusiškai įvertinus bylos aplinkybes.

Atsiliepime nurodo, kad Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnyje, pagal įstatymų leidėjo suformuluotą sąvoką: statybos techninis reglamentas – normatyvinis dokumentas, kuris nustato privalomus statybos techninius reikalavimus. NŽT kompetencija žemės santykių srityje reglamentuota Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalyje. Šioje teisės normoje nėra nurodytos funkcijos, kurios būtų tiesiogiai susijusios su statybos techniniais reikalavimais. Įvertinus aukščiau minėtas teisė normas, bei tai, kad NŽT nedisponuoja žemės sklypais, unikalus Nr. duomenys neskelbtini,

duomenys neskelbtini, kuriam reikalinga nuovaža ir žemės sklypu, unikalus Nr. duomenys neskelbtini, kuriame yra valstybinės reikšmės rajoninis keliu Nr. 2201 Priekulė–Sakūčiai–Ventė, darytina išvada, kad NŽT neturi kompetencijos ir materialinio teisinio suinteresuotumo pasisakyti dėl nagrinėjamu atveju siekiamos įsirengti nuovažos įrengimo galimybių. NŽT, susipažinusi su kartu su pareiškėjo skundu pateiktais raštais, neturi pagrindo teigti, kad jie neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies.

Skundas atmestinas

Pareiškėjas 2025 m. kovo 18 d. prašymu dėl nuovažos įrengimo kreipėsi į Bendrovę. Nurodė, kad į ankstesnius prašymus gavo neigiamą atsakymą. Pakartotinai prašė įvertinti faktines aplinkybes ir individualų atvejį bei suteikti leidimą įrengti nuovažą į žemės sklypą (unikalus Nr. duomenys neskelbtini), įsipareigojant užtikrinti visus keliamus eismo saugos reikalavimus.

Bendrovė 2025 m. balandžio 9 d. d. raštu „Dėl prašymo“ Nr. 2-25-5016, įvertinusi papildomus teisinius argumentus, informavo pareiškėją, jog valstybinės reikšmės keliai nėra skirti patekti į aplinkines teritorijas ir tuo labiau į kiekvieną palei kelią suformuotą žemės sklypą. Sankryžų su šalutiniais keliais ir nuovažų kiekis nuo valstybinės reikšmės kelių dėl eismo saugos reikalavimų yra griežtai ribojamas pagal Reglamento 6 lentelės reikalavimus dėl minimalių atstumų tarp sankryžų ir įvažiavimų/išvažiavimų, keliamų C kategorijos gatve. C kategorijos gatvėse minimalus atstumas tarp įvažiavimų/išvažiavimų dešiniaisiais posūkiais yra 100 m. Valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 2201 Priekulė–Sakūčiai–Ventė (toliau – rajoninis kelias) 26,931 km kairėje pusėje (centro koordinatės: X-6139468,05; Y-322989,29). Atstumas nuo minėtos nuovažos iki pareiškėjo prašyme norimos įrengti nuovažos vietos yra apie 39 m. Nurodė, jog Bendrovė jau nagrinėjo ir vėlesnius prašymus dėl naujos nuovažos įrengimo į tuose prašymuose nurodytoje vietoje bei nurodė priežastis, dėl kurių nuovaža nebus įrengiama. Pakartotinai atsiųstame prašyme nėra nenurodyta naujų aplinkybių ar argumentų, leidžiančių abejoti Bendrovės atsakymų (2025 m. sausio 22 d. rašto Nr. 2-25-1028, 2022 m. spalio 3 d. rašto Nr. 2-14822) pagrįstumu, todėl, tuose raštuose nurodyta pozicija nekeičiama. Pagal VĮ „Registrų centras“ Bendrovei matomą informaciją žinoma, kad gretimo žemės sklypo (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) nuosavybės teisė priklauso pareiškėjui. Ties gretimu sklypu (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) yra registruota nuovaža nuo rajoninio kelio 27,022 km kairėje pusėje (centro koordinatės: X-duomenys neskelbtini; Y-duomenys neskelbtini). Bendrovė neprieštarautų, jei privažiavimo klausimas būtų sprendžiamas per gretimą pareiškėjui priklausantį žemės sklypą, taip pat svarstytų galimybę dėl esamos nuovažos perkėlimo iš duomenys neskelbtini km į ~ duomenys neskelbtini km.

Pareiškėjas 2025 m. balandžio 14 d. atsakomuoju kreipimusi dėl nuovažos įrengimo kreipėsi į atsakovę. Nurodė, kad siūloma alternatyva naudotis esama nuovaža per gretimą sklypą (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) yra teisiškai niekinė, nes minėtas sklypas priklauso keliems bendrasavininkams, tarp jų – Šilutės rajono savivaldybei. Nėra jokių teisės aktu pagrįstų sutarimų (servitutų, naudojimosi tvarkos), kurie leistų naudotis sklypu nuovažos tikslu. Kiti bendrasavininkiai tokio sutikimo nėra pateikę ir neketina teikti. duomenys neskelbtini gatvės atkarpa, kurioje numatytas nuovažos įrengimas, yra tankiai užstatyta gyvenamaisiais namais, kurių dauguma turi įrengtas nuovažas nuo kelio ir jos įrengtos gerokai tankiau nei Bendrovės deklaruojami 100 metrų atstumai. Pareiškėjas prašė iš naujo įvertinti jo situaciją individualiai, atsižvelgiant į faktinį teisinį alternatyvų nebuvimą.

Bendrovė 2025 m. gegužės 14 d. raštu „Dėl prašymo“ Nr. 2-25-6544 informavo pareiškėją, jog buvo gavusi iš esmės tapatų prašymą derinti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą, susijusį su prašyme minimu žemės sklypu (unikalus Nr. duomenys neskelbtini), 2022 m. rugsėjo 30 d. raštu Nr. 1-24301 ir į jį atsakė 2022 m. spalio 3 d. raštu 2-14822. Bendrovės atsakyme buvo pateikti argumentai ir nurodytos priežastys, dėl kurių nėra juridinių galimybių išduoti sąlygas naujos nuovažos nuo valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 2201 Priekulė–Sakūčiai–Ventė (toliau – rajoninis kelias) įrengimui pareiškėjo nurodytoje vietoje. Bendrovė jau nagrinėjo ir vėlesnius pareiškėjo ir jo atstovų prašymus dėl naujos nuovažos įrengimo pareiškėjo pageidaujamoje vietoje. Bendrovė, išnagrinėjusi prašymus, pateikė išsamius atsakymus (2025 m. sausio 22 d. raštą Nr. 2-25-1028, 2025 m. balandžio 9 d. raštą Nr. 2-25-5016), kuriuose nurodė priežastis, dėl kurių naujos nuovažos pareiškėjo

pageidaujamoje vietoje planavimas ar įrengimas yra negalimas. Bendrovė pareiškėjui pakartotinai paaiškina, kad esamos (teisėtai įrengtos ir įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos) nuovažos nustatomos remiantis valstybinės reikšmės kelių nekilnojamojo daikto kadastrinio matavimo bylos duomenimis. Bendrovė, atlikusi tokį vertinimą, nustatė, kad ties pareiškėjui priklausančiu žemės sklypu (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) registruotų (t. y. teisėtai įrengtų) nuovažų nėra. Naujų nuovažų įrengimo, konkrečios vietos naujai nuovažai parinkimo galimybės yra nustatomos pagal šiuo metu (kreipimosi į kelio valdytoją metu) galiojančius teisės aktus. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjui priklausantis žemės sklypas yra gyvenvietėje, naujos nuovažos įrengimo klausimą reguliuoja Reglamentas. Valstybinės reikšmės keliai nėra skirti patekti į aplinkines teritorijas ir tuo labiau į kiekvieną palei kelią suformuotą žemės sklypą. Priešingai, sankryžų su šalutiniais keliais ir nuovažų kiekis nuo valstybinės reikšmės kelių dėl eismo saugos reikalavimų yra griežtai ribojamas. Vadovaujantis Reglamento 4 lentele ir Kelių direkcijos direktoriaus 2019 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. V-166 „Dėl gatvių kategorijų nustatymo ir kelių ruožų priskyrimo gatvių kategorijoms patvirtinimo“, valstybinės reikšmės rajoninio kelio ruožas, ties žemės sklypu (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) priskiriamas C kategorijos gatvėms. Vadovaujantis Reglamento 6 lentelės reikalavimais, minimalus atstumas tarp įvažiavimų /išvažiavimų dešiniaisiais posūkiais yra 100 m. Jokios išimtys dėl reglamentuojamo atstumo mažinimo, C kategorijos gatvei, Reglamente nėra aprašytos. Rajoninio kelio duomenys neskelbtini km kairėje pusėje (centro koordinatės: X- duomenys neskelbtini; Y- duomenys neskelbtini) yra registruota nuovaža. Atstumas nuo šios registruotos nuovažos iki pareiškėjo prašyme pageidaujamos įrengti nuovažos vietos yra apie 39 m. Tokiu būdu, įrengus naują nuovažą pareiškėjo pageidaujamoje vietoje, būtų pažeistas nurodytame teisės akte nustatytas imperatyvus reikalavimas išlaikyti minimalų 100 metrų atstumą tarp nuovažų. Todėl nauja nuovaža pareiškėjo pageidaujamoje vietoje negalima. Iš Bendrovei matomų nekilnojamojo turto viešojo registro duomenų matyti, kad su žemės sklypu, į kurį naujos nuovažos pageidauja pareiškėjas, besiribojančio gretimo žemės sklypo (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) bendrasavininkas taip pat yra pareiškėjas. Ties šiuo sklypu (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) yra registruota nuovaža nuo rajoninio kelio duomenys neskelbtini km kairėje pusėje (centro koordinatės: X- duomenys neskelbtini; Y- duomenys neskelbtini). Bendrovė (2025 m. balandžio 9 d. raštu Nr. 2-25-5016) siūlė pareiškėjui patekimą į žemės sklypą (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) planuoti per šią nuovažą (pvz., nustatant servitutą žemės sklype (unikalus Nr. duomenys neskelbtini)). Nors pareiškėjas teigia, kad šis Bendrovės sprendimas yra neįgyvendintinas (pvz., kad žemės sklypo (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) bendrasavininkai nesutinka su servituto nustatymu), servitutas gali būti nustatytas ne tik žemės sklypų savininku susitarimu (sandoriu), bet ir (jiems nesutariant) teismo sprendimu. Atsižvelgiant į tai, Bendrovė nekeičia pozicijos, kad nesant galimybės išlaikyti minimalių atstumų tarp nuovažų, patekimas į pareiškėjo žemės sklypą turėtų būti organizuojamas neplanuojant naujų nuovažų, t. y. per esamą legaliai įrengtą nuovažą (nustatant servitutą gretimame sklype ar perkeliant esamą nuovažą ant žemės sklypų ribos) arba nuo vietinės reikšmės duomenys neskelbtini g. per žemės sklypą (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) (vystant vietinės reikšmės kelių (gatvių) ar sklypų vidaus kelių (gatvių) tinklą, esant poreikiui nustatant servitutus kaimyniniuose sklypuose).

Ginčas kilo dėl Bendrovės 2025 m. gegužės 14 d. Rašto, pateikto atsakant į pareiškėjo 2025 m. balandžio 14 d. atsakomąjį kreipimąsi dėl nuovažos įrengimo, teisėtumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAĮ, Lietuvos Respublikos kelių įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2025 m. vasario 1 d. iki 2025 m. birželio 30 d.), Reglamento, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), nuostatos.

Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad akcinė bendrovė Lietuvos automobilių kelių direkcija (Komisijos pastaba: 2023 m. sausio 2 d. valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija pertvarkyta į akcinę bendrovę, o nuo 2024 m. kovo 5 d. bendrovės pavadinimas pakeistas į „Via Lietuva“) organizuoja ir koordinuoja valstybinės reikšmės kelių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą, taip pat atlieka valstybinės reikšmės kelių projektavimo, tiesimo, statybos, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbų, kurie finansuojami valstybės biudžeto lėšomis ar

iš kitų finansavimo šaltinių, kokybės vertinimą, kokybės kontrolinius patikrinimus ir techninę, ekonominę ir aplinkos apsaugos stebėseną (6 punktas).

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 11 dalyje nustatyta, jog, užtikrindama eismo saugumą, akcinė bendrovė Lietuvos automobilių kelių direkcija vykdo automobilių srautų valdymą ir koordinuoja eismo tvarką valstybinės reikšmės keliuose (1 punktas); atlieka kitas įstatymuose nustatytas funkcijas, susijusias su eismo saugumo užtikrinimu valstybinės reikšmės keliuose (7 punktas).

Byloje nėra ginčo, kad Bendrovė yra viešojo administravimo subjektas (VAĮ 2 straipsnio 20 ir 23 dalys, 4 straipsnio 2 dalis), kuriai atitinkamoje srityje (administracinių sprendimų priėmimas, administracinių paslaugų teikimas (VAĮ 6 straipsnio 2, 3 punktai)) yra pavesta atlikti viešąjį administravimą. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas 2025 m. balandžio 14 d. pakartotinai kreipėsi į Bendrovę, kaip į viešojo administravimo subjektą, dėl nuovažos įrengimo, prašydamas nedelsiant iš naujo įvertinti pareiškėjo situaciją individualiai, atsižvelgiant į faktinį teisinį alternatyvų nebuvimą, nes Bendrovė yra įgaliota organizuoti ir koordinuoti valstybinės reikšmės kelių priežiūrą, eismo saugumo priemonių įgyvendinimą ir pan. Taigi tarp pareiškėjo ir Bendrovės kilęs ginčas patenka į viešojo administravimo sritį. Taip pat ir Specialioji teisėjų kolegija bylos rūšinio teismingumo bendrosios kompetencijos ar administraciniam teismui klausimams spręsti 2023 m. spalio 11 d. nutartyje, priimtoje Teismingumo byloje Nr. T-49/2023, išnagrinėjusi Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų prašymą išspręsti bylos pagal ieškovų patikslintą ieškinį atsakovei akcinei bendrovei Lietuvos automobilių kelių direkcijai dėl atsakovės prievolės leisti įrengti įvažą rūšinio teismingumo klausimą, yra konstatavusi, kad byloje keliamas ginčas dėl galimybės ieškovei prisijungti prie valstybinės reikšmės rajoninio kelio, yra teismingas administraciniam teismui.

Pagal VAĮ 2 straipsnio 1 dalį, administracinė paslauga – šio įstatymo nurodyta viešojo administravimo veikla, susijusi su dokumentų išdavimu ar informacijos teikimu. VAĮ išskiria dvi kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas: prašymą – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijusį asmens kreipimąsi į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 straipsnio 10 dalis) ir skundą – asmens kreipimąsi į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (VAĮ 2 straipsnio 12 dalis).

Vadovaujantis VAĮ 3 straipsniu, viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi viešojo administravimo principais. VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. LVAT taip pat yra išaiškinęs, kad visoms viešojo administravimo institucijoms yra keliami, be kita ko, VAĮ nustatyti reikalavimai, taip pat pareiga vadovautis viešojo administravimo principais (įstatymų viršenybės, objektyvumo, proporcingumo ir kt.). Be to, šios institucijos yra saistomos gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (žr., pvz., LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2012 m. spalio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-502-134/2012).

VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas); administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Pagal VAĮ 11 straipsnio 1 dalį, asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Taisyklės reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų (1 punktas). Pagal šių taisyklių 35 punktą prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Į prašymą

institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (Taisyklių 45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (Taisyklių 45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (Taisyklių 45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis). Pagal Taisyklių 47 punkto reikalavimus, atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis VAĮ 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.

Įvertinus aukščiau išdėstytą VAĮ ir Taisyklių reglamentavimą, pareiškėjo 2025 m. balandžio 14 d. kreipimosi turinį (kuriame pareiškėjas išdėsto argumentus dėl Bendrovės 2025 m. balandžio 9 d. atsakyme pasiūlytos alternatyvos naudotis esama nuovaža per gretimą sklypą (unikalus Nr. duomenys neskelbtini); nurodo, kad duomenys neskelbtini gatvės atkarpa, kurioje numatytas nuovažos įrengimas, yra tankiai užstatyta gyvenamaisiais namais, kurių dauguma turi įrengtas nuovažas nuo kelio ir jos įrengtos gerokai tankiau nei Bendrovės deklaruojami 100 metrų atstumai; prašo iš naujo įvertinti jo situaciją individualiai, atsižvelgiant į faktinį teisinį alternatyvų nebuvimą), šis jo kreipimasis laikytinas prašymu ir į jį Bendrovė turėjo atsakyti Taisyklių 45.1 papunktyje nurodytu būdu, be kita ko, pareiškėją informuojant ir apie atsakymo apskundimo tvarką.

Pareiškėjas nesutinka su skundžiamu Bendrovės 2025 m. gegužės 14 d. Raštu, iš esmės argumentuodamas, kad atsakovė neatliko individualaus vertinimo.

Lietuvos Respublikos kelių įstatymas nustato Lietuvos Respublikos automobilių kelių plėtojimo, priežiūros ir naudojimosi jais teisinius pagrindus (1 straipsnio 1 dalis). Keliai, atsižvelgiant į transporto priemonių eismo pralaidumą, socialinę ir ekonominę jų reikšmę, skirstomi į valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės kelius (3 straipsnio 1 dalis). Pagal Kelių įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, valstybinės reikšmės keliai skirstomi į: magistralinius kelius (1 punktas); krašto kelius (2 punktas); rajoninius kelius Tai keliai, jungiantys miestų ir kaimų gyvenamąsias vietoves su magistraliniais ir krašto keliais (3 punktas). Valstybinės reikšmės keliai išimtine nuosavybės teise priklauso valstybei. Juos patikėjimo teise valdo, naudoja ir jais disponuoja akcinė bendrovė Lietuvos automobilių kelių direkcija, kurios visos akcijos nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei (4 straipsnio 2 dalis). Akcinė bendrovė Lietuvos automobilių kelių direkcija organizuoja ir koordinuoja valstybinės reikšmės kelių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą, taip pat: atlieka valstybinės reikšmės kelių projektavimo, tiesimo, statybos, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros darbų, kurie finansuojami valstybės biudžeto lėšomis ar iš kitų finansavimo šaltinių, kokybės vertinimą, kokybės kontrolinius patikrinimus ir techninę, ekonominę ir aplinkos apsaugos stebėseną (5 straipsnio 3 dalies 6 punktas). Kelių kategorijos nustatomos atsižvelgiant į kelių funkcinę paskirtį, transporto priemonių eismo pralaidumą ir kelių padėtį gyvenamųjų vietovių atžvilgiu bei vadovaujantis aplinkos ministro ir susisiekimo ministro nustatyta tvarka ir kriterijais. Kelio kategoriją priskiria kelio savininkai ar valdytojai: valstybinės reikšmės kelių kategorijas priskiria akcinė bendrovė Lietuvos automobilių kelių direkcija, vietinės reikšmės viešųjų kelių kategorijas – savivaldybės, o vidaus kelių – juridiniai ar fiziniai asmenys (9 straipsnis). Saugaus eismo priemonės įgyvendinamos projektuojant, tiesiant, statant, rekonstruojant, taisant (remontuojant) ir prižiūrint kelius vadovaujantis Lietuvos kelių projektavimo normatyviniais dokumentais, Lietuvos Respublikos standartais ir kitais normatyviniais statybos techniniais dokumentais (19 straipsnio 2 dalis).

Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 33 dalyje reglamentuota, jog normatyvinis statybos techninis dokumentas – dokumentas, kuriuo nustatomi statinio projektavimo, statybos, statybos užbaigimo, statinio naudojimo, priežiūros ir nugriovimo reikalavimai, taisyklės, bendrieji principai ir charakteristikos. Tai statybos techninis reglamentas, statybos bei statinių naudojimo ir priežiūros taisyklės, standartas, techninis įvertinimas, metodiniai nurodymai, rekomendacija.

Vadovaujantis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2019 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. V-166 „Dėl gatvių kategorijų nustatymo ir kelių ruožų priskyrimo gatvių kategorijoms patvirtinimo“, valstybinių kelių ruožuose, pažymėtuose nurodomaisiais kelio ženklais Nr. 550 „Gyvenvietės pradžia“ ir Nr. 551 „Gyvenvietės pabaiga“ pagal Kelių eismo taisykles, patvirtintas 2002 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1950 „Dėl kelių eismo taisyklių patvirtinimo“ patvirtinti ir šioms gatvių kategorijoms priskirti nurodyti valstybinių kelių ruožai: A kategorijos gatvėms priskiriami tranzito paskirties automagistralių AM ir I kategorijos kelių ruožai; C kategorijos gatvėms priskiriami privažiavimo paskirties kelių ruožai, skirti privažiuoti prie gyvenviečių ir kitų objektų; B kategorijos gatvėms priskiriami tranzito paskirties kelių ruožai, nepriskirti A ir C gatvių kategorijoms.

Pagal Reglamento 4 punktą, valstybinės reikšmės keliai, miestuose, miesteliuose, kompaktiškai užstatytose kaimų teritorijose, sutampantys su gatvėmis ir įtraukti į Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašą, patvirtintą 1999 m. birželio 9 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 757 „Dėl valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“, projektuojami vadovaujantis šiuo reglamentu. Reglamentas yra privalomas visiems statybos dalyviams, viešojo administravimo subjektams, inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkams (ar naudotojams), taip pat kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims, kurių veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (3 punktas).

Reglamento 29 punktu nustatyta, kad atstumai tarp sankryžų bei įvažiavimų/išvažiavimų dešiniaisiais posūkiais turi būti ne mažesni nei 6 lentelėje. Reglamento 6 lentelėje nurodyta, kad C kategorijos gatvėse turi būti išlaikomas 100 m minimalus atstumas tarp įvažiavimų/išvažiavimų dešiniaisiais posūkiais.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 757 „Dėl valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“ patvirtintas Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašas, kurio 409 eilutėje nurodytas rajoninis kelias Nr. 2201 Priekulė-Sakūčiai-Ventė (kelio ilgis 28,616 km).

Iš išdėstyto reglamentavimo matyti, kad statybos techninis reglamentas priskiriamas prie normatyvinių statybos techninių dokumentų, o minimalūs atstumai tarp sankryžų ir įvažiavimų/išvažiavimų C kategorijos gatvėje reglamentuoti Reglamento 6 lentelėje.

Byloje nėra ginčo, kad pareiškėjas siekia nuovažos įrengimo į žemės sklypą, kurio unikalus Nr. duomenys neskelbtini, nuo valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 2201 Priekulė-Sakūčiai-Ventė (duomenys neskelbtini gatvė, Ventė). Bendrovė, skundžiamu Raštu, nekeisdama ankstesnės pozicijos (2025 m. balandžio 9 d. rašte Nr. 2-25-5016, kuriame nurodė priežastis, dėl kurių naujos nuovažos pareiškėjo pageidaujamoje vietoje planavimas ar įrengimas yra negalimas) pareiškėjui paaiškino, kad esamos (teisėtai įrengtos ir įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos) nuovažos nustatomos remiantis valstybinės reikšmės kelių nekilnojamojo daikto kadastrinio matavimo bylos duomenimis. Bendrovė, atlikusi tokį vertinimą, nustatė, kad ties žemės sklypu (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) registruotų (t. y. teisėtai įrengtų) nuovažų nėra. Naujų nuovažų įrengimo, konkrečios vietos naujai nuovažai parinkimo galimybės yra nustatomos pagal šiuo metu (kreipimosi į kelio valdytoją metu) galiojančius teisės aktus. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjui priklausantis žemės sklypas yra gyvenvietėje, naujos nuovažos įrengimo klausimą reguliuoja Reglamentas. Atsakovė skundžiamame Rašte taip pat atkreipė dėmesį, kad valstybinės reikšmės keliai nėra skirti patekti į aplinkines teritorijas ir tuo labiau į kiekvieną palei kelią suformuotą žemės sklypą. Vadovaujantis Reglamento 6 lentelės reikalavimais minimalus atstumas tarp įvažiavimų/išvažiavimų dešiniaisiais posūkiais yra 100 m. Jokios išimtys dėl reglamentuojamo atstumo mažinimo, C kategorijos gatvei, Reglamente nėra aprašytos. Rajoninio kelio duomenys neskelbtini km kairėje pusėje (centro koordinatės: X- duomenys neskelbtini; Y- duomenys neskelbtini) yra registruota nuovaža. Atstumas nuo šios registruotos nuovažos iki pareiškėjo prašyme pageidaujamos įrengti nuovažos vietos yra apie 39 m. Tokiu būdu, įrengus naują nuovažą pareiškėjo pageidaujamoje vietoje, būtų pažeistas nurodytame teisės akte nustatytas imperatyvus reikalavimas išlaikyti minimalų 100 metrų atstumą tarp nuovažų. Todėl nauja nuovaža pareiškėjo pageidaujamoje vietoje negalima.

Vertindamas įrodymų visetą, teismas turi įsitikinti, kad pakanka duomenų išvadai, jog tam tikri faktai egzistavo arba neegzistavo, kad nėra esminių prieštaravimų, paneigiančių tokias išvadas (pvz., LVAT 2017 m. liepos 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-728-415/2017; kt.). Teismas, vertindamas įrodymus, turi vadovautis ne tik įrodinėjimo taisyklėmis, bet ir logikos dėsniais, teisingumo, protingumo, sąžiningumo kriterijais (LVAT 2021 m. birželio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1525-552/2021).

Pareiškėjas skunde nurodo, kad jis „faktiškai apžiūrėjo ginčo kelio atkarpą ir atliko preliminarius atstumų matavimus. Remiantis vizualine apžiūra ir faktiškai surinktais duomenimis, nustatyta, kad nuovažos įrengtos dažniau nei kas 100 metrų. Šie duomenys šiuo metu nėra oficialiai patvirtinti matininko aktu, tačiau atspindi objektyviai stebimą situaciją“. Pažymėtina, kad pagal bendrąją įrodinėjimo naštos paskirstymo taisyklę, kiekviena šalis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti (žr. pvz., LVAT 2011 m. spalio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A^{146}-2329/2011). Nagrinėjamu atveju vien tai, kad pareiškėjas nesutinka su Bendrovės Rašte išdėstytu atsakymu, pagrįstu aukščiau minėtais faktiniais duomenimis bei atliktu teisiniu vertinimu, nereiškia, kad Bendrovė neatliko individualaus situacijos vertinimo, pažeidė jai, kaip viešojo administravimo subjektui, keliamus reikalavimus.

Nors pareiškėjas skunde Komisijai nurodo, kad atsakovė nepateikė teisinio vertinimo dėl Ministerijos 2022 m. išaiškinimų dėl Reglamento taikymo lankstumo, esant mažam eismo intensyvumui; „Nors STR (Komisijos pastaba: Reglamentas) imperatyviai neišskiria atvejų dėl mažo intensyvumo, Susisiekimo ministerijos 2022 m. pozicijoje nurodoma galimybė atlikti individualų vertinimą esant objektyvioms sąlygoms“, tačiau taip pat skunde pareiškėjas ir patvirtina, jog tuo skundo reikalavimų neįrodinėja. Byloje trečiuoju suinteresuotu asmeniu dalyvaujanti Ministerija atsiliepime paaiškino, kad jai nėra žinoma, kokį Reglamento nuostatų taikymo išaiškinimą mini pareiškėjas, ir, ar tas išaiškinimas yra tokio turinio, kaip jį interpretuoja pareiškėjas. Taigi detaliau šiuo aspektu Komisija neturi pagrindo pasisakyti.

Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovė ginčo atveju yra viešojo administravimo subjektas, veikiantis viešojo administravimo srityje ir vykdantis viešojo administravimo funkcijas, todėl yra saistomas viešojoje teisėje taikomų įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principų, lemiančių tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, ir svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai. Šiuo atveju Bendrovei, Rašto duomenimis, pagal valstybinės reikšmės kelių nekilnojamojo daikto kadastrinio matavimo bylos duomenis nustačius, kad ties žemės sklypu (unikalus Nr. duomenys neskelbtini) registruotų (t. y. teisėtai įrengtų) nuovažų nėra, rajoninio kelio duomenys neskelbtini km kairėje pusėje (centro koordinatės: X- duomenys neskelbtini; Y- duomenys neskelbtini) esant registruotai nuovažai, o atstumui nuo šios registruotos nuovažos iki pareiškėjo prašyme pageidaujamos įrengti nuovažos vietos esant apie 39 m, t. y. mažesniam nei Reglamento 6 lentelėje nurodytam minimaliam atstumui tarp įvažiavimų/išvažiavimų dešiniaisiais posūkiais C kategorijos gatvėje, atsakovė turėjo teisinį pagrindą nuosekliai vadovautis savo ir ankstesniuose raštuose išdėstyta pozicija ginčo klausimu bei vertinti, kad nauja nuovaža pareiškėjo pageidaujamoje vietoje negalima.

Atsakovės atsiliepime minėto Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3 „Dėl Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ patvirtinimo“ (toliau – KTR), 38.6 papunktyje nurodyta, kad nuovaža – nuvažiavimo nuo kelio į šalia esančias teritorijas ar objektus vieta. KTR 162 punkte įtvirtinta, kad nuovažos nuo valstybinės reikšmės automobilių kelių gali būti rengiamos tik tada, kai nėra kitų techninių ir teisinių patekimo (įvažiavimo ir išvažiavimo) būdų į šalia kelio esančius ar planuojamus objektus. KTR 166 punkte nurodyta, kad rajoniniuose keliuose sankryžos ir nuovažos kiekvienoje kelio pusėje gali būti įrengiamos ne dažniau kaip kas 100 metrų, jeigu vidutinis metinis paros eismo intensyvumas, kelio valdytojo turimais vidutinio metinio paros eismo intensyvumo valstybinės reikšmės keliuose duomenimis, yra

didesnis kaip 200 transporto priemonių per parą. Kita vertus, minėto KTR 1 punktu numatyta, kad šis reglamentas nustato visų nuosavybės formų kelių už gyvenamųjų vietovių ribų tiesimo, rekonstravimo ir remonto projektavimo techninius reikalavimus. Kadangi valstybinės reikšmės rajoninis kelias Nr. 2201 Priekulė-Sakūčiai-Ventė (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimas Nr. 757), nuo kurio prašoma įrengti nuovažą į pareiškėjo sklypą, eina per gyvenvietę (Ventės k., o pagal Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 3 straipsnį, kaimai yra gyvenamosios vietovės) tai, vadovaujantis Reglamento 4 punktu, ginčo atveju atsakovė pagrįstai taikė būtent Reglamento nuostatas.

Pareiškėjui skunde vertinant, kad atsakovė Raštu pažeidė konstitucinį nuosavybės neliečiamumo principą ir LVAT byloje Nr. A502-1605/2012 išaiškinimą, jog teisės naudotis nuosavybe apribojimai turi būti vertinami proporcingai ir atsižvelgiant į visas faktines aplinkybes, pažymėtina, kad LVAT 2012 m. kovo 1 d. nutartimi išnagrinėtoje administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012, sprendė ginčą dėl žalos atlyginimo, o ne dėl nuovažos įrengimo. Minėtoje byloje LVAT pasisakė, kad kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).

Pareiškėjui skunde teikiant argumentus dėl proporcingumo principo, Komisija atkreipia dėmesį, jog tokio pobūdžio bylose LVAT (2009 m. spalio 22 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A502-1092/2009) yra išaiškinęs, kad Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinti eismo saugumo užtikrinimo principai, iš kurių paminėtinas jo 3 punkte įtvirtintas asmens, visuomenės ir valstybės interesų įvertinimas ir derinimas užtikrinant saugų eismą. Nagrinėjamu atveju akcentuotinas viešojo intereso (eismo saugumas) ir privataus intereso (siekis į privataus asmens žemės sklypą patekti tiesiogine nuovaža, įrengta nuo valstybinės reikšmės rajoninio kelio) priešprieša. Šie interesai turi būti derinami, o tai reiškia, jog abiejų jų ribojimas turi būti proporcingas siekiamam tikslui. Visuomenės intereso (eismo dalyvių sveikatos ir gyvybės, siekiant sumažinti galimų eismo įvykių, taip pat ir turto saugumo) užtikrinimas yra svarbesnis už pareiškėjo asmeninį interesą įsirengti nuovažą taip, kad jam būtų patogu ir tinkama.

Skundžiamu Raštu atsakovė rūpestingai pasiūlė pareiškėjui alternatyvius situacijos sprendinius, patekimą į ginčo žemės sklypą planuoti (organizuoti) per teisėtas (registruotas) nuovažas, bendradarbiaujant su gretimų sklypų savininkais, nustatant servitutą ar perkeliant esamą nuovažą ant žemės sklypų ribos. Paaiškino, kad „Iš Bendrovei matomos nekilnojamojo turto viešojo registro duomenų matyti, kad su žemės sklypu, į kurį naujos nuovažos pageidauja pareiškėjas, besiribojantis gretimas žemės sklypas (unik. Nr. duomenys neskelbtini) bendrasavininkas taip pat yra Pareiškėjas. Ties šiuo sklypu (unik. Nr. duomenys neskelbtini) yra registruota nuovaža nuo rajoninio kelio duomenys neskelbtini km kairėje pusėje (centro koordinatės: X- duomenys neskelbtini; Y- duomenys neskelbtini). Bendrovė (2025-04-09 rašto Nr. duomenys neskelbtini) siūlė Pareiškėjui patekimą į žemės sklypą (unik. Nr. duomenys neskelbtini) planuoti per šią nuovažą (pvz., nustatant servitutą žemės sklype (unik. Nr. duomenys neskelbtini)). Nors Pareiškėjas teigia, kad šis Bendrovės sprendimas yra neįgyvendintinas (pvz., kad žemės sklypo (unik. Nr. duomenys neskelbtini) bendrasavininkai nesutinka su servituto nustatymu). Pažymėtina ir tai, kad servitutas gali būti nustatytas ne tik žemės sklypų savininku susitarimu (sandoriu), bet ir (jiems nesutariant) teismo sprendimu. Atsižvelgiant į tai, Bendrovė nekeičia pozicijos, kad nesant galimybės išlaikyti minimalių atstumų tarp nuovažų, patekimas į Pareiškėjo žemės sklypą turėtų būti organizuojamas neplanuojant naujų nuovažų, t. y. per esamą legaliai įrengtą nuovažą (nustatant servitutą gretimame sklype ar perkeliant esamą nuovažą ant žemės sklypų ribos) arba nuo vietinės reikšmės duomenys neskelbtini g. per žemės sklypą (unik. Nr. duomenys neskelbtini) (vystant vietinės reikšmės kelių (gatvių) ar sklypų vidaus kelių (gatvių) tinklą, esant poreikiui nustatant servitutus kaimyniniuose sklypuose)“.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodo, kad servitutas negalimas dėl bendrasavininkių valios. Paaiškina, jog „Alternatyvios prieigos per gretimą sklypą (unik. Nr. duomenys neskelbtini) negalimumas yra teisinių kliūčių, o ne subjektyvaus bendrasavininkų nesutarimo pasekmė. Minėtas sklypas yra

bendrosios dalinės nuosavybės objektas, kurio viena iš bendrasavininkių yra Šilutės rajono savivaldybė. Pastaroji yra perdavusi dalį sklypo panaudos pagrindais viešajai įstaigai, kuri principingai atsisako sudaryti naudojimosi tvarką. Dėl to nėra galimybės naudotis šiuo įvažiavimu. Ši kliūtis yra objektyvi ir patvirtina, kad alternatyvi nuovaža per minėtą sklypą negali būti laikoma realia ar įgyvendinama alternatyva.“

Komisijai į bylą atsakovė pateikė valstybės įmonės Registrų centro 2025 m. birželio 19 d. Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašą su istorija (toliau – NTR išrašas), iš kurio matyti, kad Rašte minimas žemės sklypas, kurio unikalus Nr. duomenys neskelbtini, nuosavybės teise priklauso I. L. ir T. L. (2458/5965 dalis), Lietuvos Respublikai (1920/5965 dalis), E. R. (1587/5965 dalis) (Komisijos pastaba: Komisijai iš ginčo šalių pusės nebuvo pateikti E. R. kontaktiniai duomenys; žr. Komisijos pirmininko pavaduotojos 2025 m. liepos 1 d. sprendimą Nr. P-426). Valstybinės žemės sklypo 1920/5965 dalį patikėjimo teise valdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, panaudos pagrindais – Šilutės rajono savivaldybė.

Bylos medžiaga (NTR išrašas) patvirtina, kad valstybės registre nėra įregistruotas žemės sklypo (jo dalies), kurio unikalus Nr. duomenys neskelbtini, naudojimo faktas panaudos pagrindais pareiškėjo įvardytos viešosios įstaigos vardu. Dar daugiau, servitutą galint nustatyti įstatymu, sandoriu ir teismo sprendimu, o įstatymo nustatytais atvejais – administraciniu aktu (CK 4.124 straipsnio 1 dalis), pažymėtina, kad sandoriu nustatyti servitutus turi teisę tarnaujančiuoju tampančio daikto savininkas (CK 4.125 straipsnio 1 dalis), o ne panaudos gavėjas. Šioje byloje trečiaisiais suinteresuotais asmenimis dalyvaujanti žemės sklypo, kurio unikalus Nr. duomenys neskelbtini, bendraturtė I. L. ir Lietuvos Respublikai priklausančią sklypo dalį patikėjimo teise valdanti NŽT nenurodė tokių aplinkybių, liudijančių jų valią dėl nesutikimo nustatyti servitutą sandoriu. Iš kitos pusės, Bendrovė, veikdama tik kaip viešojo administravimo subjektas aiškiai apibrėžtos kompetencijos ribose, neturi įgaliojimų ir pareigos pareiškėjo vardu ir interesais vykdyti derybas dėl servituto nustatymo sandoriu, įskaitant įvertinti CK 4.132 straipsnio 2 dalies (dėl dalies viešpataujančiojo ir tarnaujančiojo daikto savininko sutapties) reglamentavimo įtaką tokio sandorio galimumui. Atsižvelgiant į išdėstytą, sutiktina su atsakove, jog byloje nėra pateikta įrodymų apie tai, kad servituto nustatymo alternatyva yra išnaudota, o susitarimas su bendrasavininkais (žemės sklypo, unikalus Nr. duomenys neskelbtini, ir žemės sklypo, unikalus Nr. duomenys neskelbtini) dėl esamos nuovažos pertvarkymo, kad ji tarnautų abiem sklypams, objektyviai neįmanomas. Pažymėtina, kad atsakovė skundžiame Rašte nurodė ir kitą servituto nustatymo būdą – teismo sprendimu, jei žemės sklypo bendrasavininkai nesutaria.

Ginčo šalims įgyvendinant procesinę teisę teikti rašytinius paaiškinimus (reg. 2025 m. birželio 27 d. Nr. 20R-1776, 2025 m. liepos 7 d. Nr. 20R-1843) buvo iškeltas klausimas dėl nuovažos perkėlimo galimybių įsiterpusiame galimai laisvos valstybinės žemės ruože. Pareiškėjas, be kita ko, rašytiniais paaiškinimais prašė atsakovės paaiškinti, kaip turėtų būti teisiškai ir inžineriniu požiūriu traktuojama tarp sklypų esanti įsiterpusi valstybinės žemės juosta. Minėtas klausimas nesudarė pareiškėjo 2025 m. balandžio 14 d. kreipimosi ir ginčijamo 2025 m. gegužės 14 d. Rašto turinio, ankstesnis ginčo šalių susirašinėjimas, pateiktas į bylą, taip pat apibrėžė kitas planuojamos nuovažos vietos ribas, todėl Komisija detaliau dėl to nepasisako. Atkreiptinas tik dėmesys į tai, kad laisvos valstybinės žemės fondą Lietuvos Respublikos žemės įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka tvarko valstybinės žemės patikėtiniai – jiems perduotus valstybinės žemės sklypus (Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 13 straipsnio 1 dalis). Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje išvardyti galimi valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektai (patikėtiniai), įskaitant ir NŽT (1 punktas). To paties įstatymo 22 straipsnyje, 32 straipsnio 3 dalies 10 punkte NŽT numatytos funkcijos, susijusios su servituto nustatymu, pvz., administraciniu aktu. Atitinkamai, pareiškėjas, siekdamas savo tikslų, turi teisę, pavyzdžiui, prašyti pagal kompetenciją pakonsultuoti jam aktualiu klausimu.

Atsižvelgiant į išdėstytą, darytina išvada, kad Bendrovė, gavusi pareiškėjo 2025 m. balandžio 14 d. kreipimąsi, jį išnagrinėjo ir pateikė teisės aktų nuostatomis pagrįstą, motyvuotą atsakymą, kurį išdėstė Rašte, argumentuotai paaiškindama, kodėl palaiko savo poziciją dėl atsisakymo įrengti nuovažą ir tokios valios nekeičia, pasisakydama dėl kitų techninių ir teisinių patekimo į žemės sklypą, unikalus Nr. duomenys neskelbtini, galimybių. Vien tai, kad pareiškėjo netenkina pateikto Rašto turinys, nėra

pakankamas pagrindas jį naikinti.

Komisija šio ginčo atveju neturi pagrindo konstatuoti, kad Bendrovės 2025 m. gegužės 14 d. Raštas neatitinka išsamumo principo, VAĮ administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų (išskyrus dėl Rašte nenurodytos jo apskundimo tvarkos). Vien tai, kad Bendrovės Rašte nenurodytas jo apskundimo terminas ir tvarka, nelaikytinas pakankamu pagrindu jį naikinti. Juolab, kad, kaip matyti iš bylos medžiagos, pareiškėjas tinkamai ir laiku pasinaudojo savo teise apskųsti šį Raštą. Minėto Rašto trūkumo Komisija nelaiko esminiu, t. y. sutrukdžiusiu pareiškėjui ginti savo teises įstatymų nustatyta tvarka.

Komisijai netenkinus pareiškėjo skundo pagrindinio reikalavimo dėl Bendrovės Rašto (kaip neteisėto individualaus administracinio akto, prieštaraujančio Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsniui, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsniui (Komisijos pastaba: 10 straipsniui), Reglamento 6 lentelės aiškinimui bei proporcingumo principui) panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti ir pareiškėjo išvestinį reikalavimą dėl Bendrovės įpareigojimo iš naujo ir individualiai įvertinti pareiškėjo prašymą įrengti nuovažą į sklypą (unikalus Nr. duomenys neskelbtini), atsižvelgiant į alternatyvių sprendimų neįgyvendinamumą dėl bendrasavininkų nesutikimo; eismo intensyvumo lygį; faktinį nuovažų tankumą kelio ruože; Reglamento taikymo išimtis mažo intensyvumo keliams. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo T. L. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė Eglė Bilevičiūtė

Komisijos nariai Edvardas Jucius

Inga Morkvėnienė